

Artikel 2.

Wanneer het bedrag, uitgetrokken bij een der artikelen 4, 5, 6, 9, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, a, 34, b, 35, a, 35, b, 36, a, 36, b, 37, a, 37, b, 38, a, 38, b, 39, 40, 41, 42, a, 42, b, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 50, a, 50, b, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, a, 57, b, 58, 59, 60, 61, a, 61, b, 61, c, 62, 63, 64, a, 64, b, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, a, 71, b, 72, 73, 74, 77 en 78 van het bij deze wet vastgestelde hoofdstuk, ontoereikend wordt bevonden, kan het, met inachtneming van het voorschrift van het tweede lid van art. 24 der wet van den 5den October 1841 (*Staatsblad* n°. 40), door overschrijving uit artikel 81 van dat hoofdstuk worden aangevuld.

Artikel 3.

Op artikel 81 van het bij deze wet vastgestelde hoofdstuk worden aangewezen de tot het dienstjaar 1902 behorende uitgaven, het voormeld Departement betreffende, die hare omschrijving niet vinden in een der andere artikelen van dat hoofdstuk en moeten dienen ter voorziening in behoeften, die in den loop van dat dienstjaar onverwacht opkomen.

Die uitgaven worden voor elke soort afzonderlijk in de rekening gebracht en omschreven.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministerieele Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De Minister van Marine,

(2. VI. 2.)

MEMORIE VAN TOELICHTING.

Bij de aanbidding van het ontwerp van wet tot vaststelling van het VId hoofdstuk der Staatsbegroting voor het dienstjaar 1902, meent ondergeteekende niet onvermeld te mogen laten, dat, in verband met den zeer korten tijd, welken het hem vergund was daaraan te wijden, dit ontwerp in enkele opzichten nog het karakter draagt eener voorloopige begroting.

Daaraan en geenszins aan verschil in opvatting met zijn ambtsvoorganger omtrent de taak der zeemacht, is het dan ook toe te schrijven, dat voor nieuwen aanbouw slechts het bedrag is aangevraagd, benodigd voor de voortzetting van den bouw van de pantserschepen *de Ruyter* en *Hertog Hendrik* en van de drie torpedobooten en geen gelden zijn uitgetrokken voor het in aanbouw brengen van materieel, meer bepaald bestemd voor de Nederlandsche defensie. Met zijn ambtsvoorganger deelt hij intusschen de meening, dat vernieuwing van dat materieel bepaald noodzakelijk is en hij stelt zich dan ook voor, het volgend jaar met eene aanvraag daarvoor terug te komen. Hij zal dan de gelegenheid hebben gehad zich weder geheel op de hoogte te stellen van het algemeen plan voor de landsverdediging, dat in alle bijzonderheden hebben overwogen en na verkregen overeenstemming met zijn ambtgenoot van Oorlog eene aanvraag voor aanschaffing van het benodigde materieel daarop kunnen baseeren. Tot dit uitstel bestaat ook aanleiding, nu door de aanneming in de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van 30 April j.l. van de motie van den heer van GILJ, betreffende verbetering van den waterweg van Dordrecht naar zee, de kans bestaat op eene spoedige verandering in den toestand van de vaarwaters in het Zuiderfrontier, wat misschien eenige wijziging wenschelijk maakt in enkele der eischen, waaraan een schip tot verdediging dier vaarwater moet voldoen.

Het eindcijfer van dit hoofdstuk der Staatsbegroting voor 1902 bedraagt f 16 689 195,38, tegen f 16 724 473,80⁵ voor 1901 toegestaan.

Het verschil ad f 35 278,42⁵ is een gevolg van *lagere* raming van de

IId afdeeling, materieel der zeemacht, met... f 91 736,00
IVde afdeeling, loodswezen enz., met 119 342,50

Totaal *minder* f 211 078,50

waartegenover *hooger* raming van de
Iste afdeeling, kosten van administratie,
met f 13 650,00
IId afdeeling, personeel der
zeemacht, met 160 619,07⁵
Vde afdeeling, pensioenen enz.,
met 1 531,00

f 175 800,07⁵

Blijft *minder* f 35 278,42⁵

Tegenover de geraamde uitgaaf voor 1902 op dit hoofdstuk staat eene geraamde inkomst, bij de Wet op de Middelen verantwoord wordende, voor:

Bijdragen voor de opleiding van adelborsten f 32 700,00
Bijdragen voor de opleiding van adspirant-administrateurs 2 400,00
Bijdragen voor de opleiding van leerlingen-machinist 12 700,00
Opbrengst van den verkoop van onbruikbare en overtollige goederen 40 000,00
Opbrengst van de rechten van zegel, registratie en leges, zoomede van invoer en accijnzen 109 600,00
Opbrengst van den verkoop van Nederlandsche en West-Indische kaarten 950,00
Opbrengst van loodsgelden 2 350 000,00
Bezoldiging van het personeel bij de verlichting op de Wester-Schelde en in hare mondingen, welke, ingevolge tusschen België en Nederland bestaande overeenkomst van 30 Maart 1866 (*Staatsblad* n°. 80) komen ten laste van België 9 600,00

Totaal f 2 557 950,00

zijnde f 14 750 lager dan het geraamde bedrag voor 1901.

Onder het voormelde eindcijfer van het VId hoofdstuk der Staatsbegroting is voor nieuwen aanbouw begrepen eene som van f 3 783 000, waaruit zullen worden gekweten de uitgaven voor de voortzetting van den bouw van de pantserschepen *de Ruyter* en *Hertog Hendrik* en voor de drie torpedobooten.

Aangezien ondergeteekende de inzichten van zijnen ambtsvoorganger omtrent de wijze waarop verbetering kan en moet worden gebracht in de administratie van 's Rijks werven geheel onderschrijft, zijn bij deze begroting opnieuw gelden aangevraagd voor de invoering van eene gewijzigde boekhouding bij de werven en de instelling bij het Departement van Marine van een bureau van contrôle op die boekhouding. De aanvraag van deze bedragen — f 500 op art. 4, f 4200 op art. 8, f 3000 op art. 9 en f 5634 op art. 20 — heeft alzoo dezelfde strekking als het sedert ingetrokken wetsontwerp tot nadere verhooging van het VId hoofdstuk der Staatsbegroting voor het dienstjaar 1901 (Zitting 1900—1901 — 164).

Voor toelichting wordt beleefdelijk verwezen naar de reeds vroeger gewisselde stukken, laatstelijk naar de Memorie van Toelichting tot gemeld wetsontwerp.

Dat, ofschoon voor nieuwen aanbouw bijna vier ton minder werd uitgetrokken dan voor het dienstjaar 1901 werd toegestaan, het eindcijfer der IId afdeeling slechts eene geringe vermindering aantoon, vindt zijne oorzaak in den hoogen prijs van nagenoeg alle materialen, in de stijgende beteekenis van de taak der zeemacht, ter vervulling waarvan bij voorkeur de nieuwe schepen moeten aangewezen worden en eindelijk in de zeer hooge kosten van onderhoud en herstelling van die nieuwe schepen, welke kosten in verband met de invoering aan boord van zoovele nieuwe zaken, welke nog in een stadium van

beproeving zijn, juist in den beginne boven de normale moeten stijgen.

Het hoogere eindcijfer der IIIde afdeeling is een gevolg van de verminderde onvoltalligheid van hoogere qualiteiten en graden en van de periodieke traktementsverbeteringen, aan het daarvoor in aanmerking komende personeel der vloot toegekend, van de hoogere kosten voor het voltallig houden van het korps mariniers (waarvan ook het kader moest worden vermeerderd) en eindelijk van den hooger prijs van de levensmiddelen.

ISTE AFDEELING.

Het totaal dezer afdeeling bedraagt f 387 506,33⁵, tegen f 373 856,33⁵ voor 1901 toegestaan.

Het verschil, voor elk artikel in den toelichtenden staat nader verklaard, is een gevolg van hoogere raming van:

Art. 2. Bezoldigingen van de ambtenaren bij het Departement, met	f 1 000,00
Art. 3. Bezoldigingen van officieren en ingenieurs, gedetacheerd bij het Departement, met	3 226,00 ⁵
Art. 4. Bureau- en lokaalbehoeften (Departement), met	500,00
Art. 7. Bezoldigingen en toelagen van de ingenieurs der marine, met	1 883,33
Art. 8. Bezoldigingen en toelagen van de ambtenaren bij 's Rijks werven, met	4 316,66 ⁵
Art. 9. Bureau- en lokaalbehoeften (werven), met	3 000,00
Art. 10. Bezoldigingen en toelagen van het personeel bij de verificatie, met	1 184,60

Totaal meer f 15 110,00

waartegenover eene lagere raming van:

Art. 5. Zeetraktementen van den chef en de officieren van den marinestaf, met...	f 100,00
Art. 6. Zeetraktementen en toelagen van de officieren, gedetacheerd bij 's Rijks werven, met	1 360,00
	1 460,00

Blijft meer f 13 650,00

Omtrent de voorgenomen samensmelting van het bureau van den chef van den staf met de afdeeling Personeel moge het navolgende worden medegedeeld:

De werkzaamheden bij de afdeeling „Personeel” — de afdeeling voor de zaken, betreffende het personeel der zeemacht, de defensie, de verrichtingen en oefeningen van het personeel, de algemeene zaken op het zeezezen betrekking hebbende en de regeling der pensioenen van al het personeel onder het Departement ressorteerende — nemen voortdurend in omvang en belangrijkheid toe en het is ondergeteekende dan ook bekend, dat eene uitbreiding van het bij die afdeeling geplaatste personeel onvermijdelijk is geworden, ter voorkoming van blijvend achterstand. De behoefte aan deze uitbreiding van personeel zou zich reeds veel eerder hebben doen gevoelen, ware het niet dat ook het Bureau van den chef van den marinestaf had medegewerkt aan de afdoening van tal van zaken, betreffende de defensie en de oefeningen van het personeel, op zaken dus, waarvan de behandeling mede aan de afdeeling Personeel is opgedragen. Waar nu de werkzaamheden van het Bureau van den marinestaf en de afdeeling Personeel zich voor een deel over dezelfde onderwerpen uitstrekken, is het rationeel en voor eene goede werkverdeling ook noodig, om die beide deelen te vereenigen tot ééne afdeeling, welke dan zou kunnen gesplitst worden in:

a. een bureau voor de zaken betrekking hebbende op de defensie,

b. een bureau voor de zaken betreffende het personeel der zeemacht, de verrichtingen en oefeningen van het personeel,

c. een bureau voor de algemeene zaken op het zeezezen betrekking hebbende en de regeling der pensioenen van al het personeel onder het Departement ressorteerende.

Van eene op deze wijze georganiseerde afdeeling zou de chef van den marinestaf het aangewezen hoofd zijn, terwijl onder diens bevelen twee kapitein-luitenants ter zee zouden kunnen worden aangewezen als hoofden der „bureaux van militaire zaken a en b”; als chef van bureau c zou een ambtenaar moeten optreden.

Waar alzoo ter vervanging van een kapitein ter zee, twee kapitein-luitenants ter zee worden aangewezen, bestaat de gevraagde uitbreiding van personeel uit slechts één hoofdofficier. Die uitbreiding zou bij behoud van de bestaande organisatie zeker niet voldoende zijn, maar ondergeteekende vermeent, dat bij de door hem voorgestelde samenvoeging en splitsing van de werkkrachten van het bureau van den chef van den marinestaf en van de afdeeling Personeel, daarvan belangrijk beter resultaten te wachten zijn.

II DE AFDEELING.

Het totaal dezer afdeeling bedraagt f 7 024 825, tegen f 7 116 561 toegestaan voor 1901.

Het verschil, voor elk artikel in den toelichtenden staat verklaard, is een gevolg van lagere raming van:

Art. 14. Aanbouw bij particulieren, met	f 1 015 500
Art. 17. Aanschaffing en herstelling van scheepsstoomwerktuigen enz., met	141 520
Art. 18. Aanschaffing van steenkolen, met...	70 000
Art. 24. Onderhoudswerken, met	33 000

Totaal minder f 1 260 020

Waartegenover hoogere raming van:

Art. 13. Aanschaffing van materialen, met	f 491 128
Art. 15. Aanschaffing, enz. van geschut, met	558 842
Art. 16. Aanschaffing, enz. van torpedo's, met	26 100
Art. 19. Kosten buitenslands gemaakt tot herstelling van schepen, enz., met	42 000
Art. 20. Arbeidsloonen voor 's Rijks werven, met	16 944
Art. 21. Bezoldiging van de bemanning der werkvaartuigen, met...	700
Art. 23. Bouwwerken, met	4 620
Art. 25. Aanschaffing, enz. van werktuigen op de werven, met	27 950

Totaal meer 1 168 284

Blijft minder f 91 736

Uit het vergelijkend overzicht, betreffende de sommen, voor deze afdeeling thans aangevraagd en voor 1901 toegestaan, als bijlage A bij deze Memorie gevoegd, blijkt dat:

voor aanbouw, tuigen en uitrusten van nieuwe schepen, daaronder begrepen de artillerie- en torpedobewapening, wordt gevraagd f 3 783 000, zijnde f 357 000 minder dan voor 1901 werd gevraagd;

voor herstelling en uitrusting van schepen in en buiten dienst f 1 150 800, zijnde f 260 525 meer dan voor 1901 werd toegestaan;

voor conservatie van reserve-schepen en hunne uitrustingsgoederen f 145 250, zijnde f 250 meer dan voor 1901 werd toegestaan;

voor aankoop, aanmaak en herstelling van materialen, goederen en voorwerpen voor den voorraad f 815 850, zijnde f 34 850 minder dan voor 1901 werd toegestaan;

voor aanschaffing, wijziging en herstelling van geschut, af-futage, projectielen, handwapenen, torpedo's, enz., behalve voor nieuwe schepen, f 286 150, zijnde f 850 meer dan voor 1901 werd toegestaan;

voor aankoop, onderhoud en herstelling van gereedschappen en werktuigen, aanbouw, onderhoud en herstelling van werf-inrichtingen, werkvaartuigen en gebouwen f 436 875, zijnde f 11 070 meer dan voor 1901 werd toegestaan;

voor algemeenen dienst, beproevingen en proefnemingen f 406 900, zijnde f 27 419 meer dan voor 1901 werd toegestaan.

Voor de bestaande plannen van aanbouw, onderhoud en herstelling wordt verwezen naar de bij deze begroting gevoegde bijlage C.

In aansluiting aan de mededeelingen, vervat in de Memorie van Toelichting tot de begroting voor 1901, zij, aangaande de werkzaamheden, welke tot 1 Juli van dit jaar op 's Rijks werven werden uitgevoerd of aan particulieren werden toevertrouwd, het volgende vermeld:

's Rijks werf te Amsterdam.

De bouw van het pantserschip *Koningin Regentes* werd voortgezet en den 13den October de kiel gelegd van het 3de pantserschip van dat type, hetwelk later den naam van *Hertog Hendrik* ontving.

Verscheidene voorzieningen aan machinekamers en ketelruimen van het pantserschip *Utrecht* werden voltooid, waarna deze bodem in October 1900 naar Willemsoord vertrok.

Voor het pantserschip *de Ruyter* werden de lichte vaartuigen aangemaakt.

In het onderhoud der in dienst en in reserve zijnde schepen werd voorzien en aan de aanvragen om inventarisgoederen van de buitenslands vertoevende schepen voldaan.

De in Engeland aangebouwde torpedobooten *Ophir*, *Pangrango* en *Rindjani* worden na oplevering in deze directie in dienst gesteld.

's Rijks werf te Willemsoord.

H. M. pantserschip *Gelderland* werd den 16den Juli 1900 in dienst gesteld met bestemming voor Oost-Indië.

H. M. pantserschip *Zeeland* onderging voorzieningen in de ketelruimen en aanvaardde daarna eene reis naar West-Indië.

Na afloop van de oefeningstochten met de adelborsten 2de klasse, 1ste afdeeling, van het Koninklijk Instituut voor de marine werd Hr. Ms. pantserschip *Noordbrabant* bestemd voor den dienst in Oost-Indië.

Hr. Ms. pantserschip *Utrecht* werd den 1sten Maart 1901 in dienst gesteld en maakt een tocht met de adelborsten 2de klasse, 1ste afdeeling, van het Koninklijk Instituut voor de marine.

Hr. Ms. pantserschip *Holland* keerde uit Oost-Indië terug, werd uit dienst gesteld en in herstelling opgenomen.

Aan de overige in dienst en in reserve zijnde schepen werden de noodige onderhoudsvoorzieningen uitgevoerd.

's Rijks werf te Hellevoetsluis.

Hr. Ms. korvet *Alkmaar* werd uit de sterkte van de zeemacht afgevoerd en overgegeven aan het Ministerie van Binnenland-sche Zaken om bestemd te worden tot quarantaine-schip.

Met de voorzieningen aan Hr. Ms. schoener *Suriname* werd voortgegaan, ten einde dit vaartuig te kunnen bestemmen voor den dienst in West-Indië.

Daar Hr. Ms. logementschip *Amstel* binnenkort voor den dienst onbruikbaar zal zijn werd een aanvang gemaakt met het als zoodanig inrichten van Hr. Ms. schoener *Bonaire*.

De in dienst en in reserve zijnde schepen ondergingen de noodig herstellingen.

Onder meer werd gecontracteerd met:

den heer J. A. VAN LAER, te Amsterdam, voor de levering van de stevens voor het pantserschip *Hertog Hendrik*;

de firma W. C. en K. DE WIT, te Amsterdam, voor de levering en opstelling van twee complete stoomdynamo's aan boord van het pantserschip *Koningin Regentes*;

de firma L. N. ALTA & Co., te Amsterdam, voor eene inrichting tot luchtverwarming en luchtversching aan boord van het pantserschip *Koningin Regentes*;

de firma GROENEVELD, VAN DER POLL & Co., te Amsterdam, voor de electrische installatie van het pantserschip *Koningin Regentes*;

de Koninklijke Maatschappij „de Schelde”, te Vlissingen, voor werkzaamheden aan de stoomwerktuigen enz. van het pantserschip *Zeeland*, voor de levering der waterleiding en lensleiding van het pantserschip *Koningin Regentes* en voor de levering der werktuigen van het pantserschip *Hertog Hendrik*;

de firma MERREM & LA PORTE, te Amsterdam, voor de levering der munitie-hijnschijnrichting voor het pantserschip *Koningin Regentes* en de asleiding en pantserplaten van het pantserschip *Hertog Hendrik*;

de firma DE BRUYN KOPS & SCHIFF, te 's Gravenhage, voor de levering van eene inrichting tot het maken van ijs en het kunstmatig op lage temperatuur houden der munitiebergplaatsen aan boord van het pantserschip *Koningin Regentes*;

den heer P. SMIT jr., te Rotterdam, voor den bouw van een stoomloodsvaartuig;

de firma W. G. ARMSTRONG, WHITWORTH & Co., te New-Castle upon Tyne, voor de levering der onderwaterzijlanceer-inrichting van het pantserschip *Hertog Hendrik*;

de „Haarlemsche Machinefabriek”, voorheen Gebrs. FIGÉE, te Haarlem, voor de levering van twee complete zoeklichten, ten behoeve van het pantserschip *Koningin Regentes*;

de firma F. KRUPP, te Essen, voor de levering van artillerie-materieel ten behoeve van het pantserschip *Hertog Hendrik* en van de torpedobooten *Ophir*, *Pangrango* en *Rindjani*;

de firma WHITEHEAD & Co., te Fiume, voor de levering van torpedo's voor het pantserschip *de Ruyter*;

de firma GEVEKE & Co., te Amsterdam, voor de levering van stalen pantserskokers ten behoeve van het pantserschip *Koningin Regentes*;

de firma J. ZIMMER & Zn., te Amsterdam, voor de levering van een bakkersoven voor het pantserschip *Koningin Regentes*;

de Gezamenlijke Buskruitmakers van Noordholland, Utrecht en Zeeland voor de levering van rookzwak buskruit.

Ten behoeve van den Indischen dienst werd onder meer gecontracteerd met:

de Koninklijke Maatschappij „de Schelde”, te Vlissingen, voor den bouw van twee stoomschepen ten dienste van de Gouvernements-marine in Nederlandsch-Indië en voor den bouw van twee torpedobooten type-*Hydra*.

III DE AFDEELING.

Het totaal dezer afdeeling bedraagt f 4 583 798,045, tegen f 4 423 178,97 voor 1901 toegestaan.

Het verschil, van elk artikel in den toelichtenden staat verklaard, is een gevolg van *hoogere* raming van:

Art 27. Vaste traktementen van het korps officieren van administratie, met f 260,00

Art. 28. Vaste traktementen van het korps officieren van den geneeskundigen dienst, met ... f	1 294,00
Art. 29. Vaste traktementen van het korps officieren-machinist, met	3 343,60
Art. 30. Vaste traktementen van onderofficieren in het vaste korps, met	25,00
Art. 31. Zeetraktementen en soldijen, met...	76 700,00
Art. 33. Kosten van het korps mariniers, met	23 000,00
Art. 34. Kosten van opleiding van adelborsten, met	700,91
Art. 36. Kosten van opleiding van leerlingen-machinist, met	7 287,91
Art. 38. Kosten van voortgezette opleiding van het personeel, met	1 830,00
Art. 41. Kosten van voeding, met	63 000,00
Art. 42. Kosten van de marinebakkerij, met	329,80
Art. 45. Kosten van verpleging van zieken in hospitalen, met	2 000,00
Totaal meer f	179 770,62

waartegenover eene lagere raming van:

Art. 26. Vaste traktementen van het korps zeeofficieren, met	f 5 087,00
Art. 35. Kosten van opleiding van adspirant-administrateurs, met	196,54 ⁵
Art. 37. Kosten van opleiding van jongens bij de Kweekschool te Leiden, met	2 140,00
Art. 43. Kosten van het personeel bij de hospitalen, met	178,60
Art. 44. Kosten van gebouwen, ten dienste van de verpleging van zieken, met	11 550,00
Totaal minder	19 151,54 ⁵

Blijft meer f 160 619,07⁵

Aangaande de verrichtingen van de schepen en vaartuigen van oorlog kan, in aansluiting aan hetgeen daaromtrent in de Memorie van Toelichting der vorige begrooting werd gemeld, het navolgende worden medegedeeld.

Hr. Ms. pantserdekschepen *Holland* en *Koningin Wilhelmina der Nederlanden* en Hr. Ms. pantserschip *Piet Hein* vertrokken respectievelijk den 23sten Juni, den 15den en den 14den Juli 1900 uit Oost-Indië naar China, ter bescherming van de Nederlandsche belangen tijdens de aldaar heerschende troebelen.

Eerstgenoemde bodem vertoefde achtereenvolgens te Hongkong van 1 tot 14 Juli, te Shanghai van 18 Juli tot 12 Augustus, alwaar het schip den 30sten Juli in divisie vereenigd werd met de beide andere hierboven vermelde bodems; te Taku van 17 Augustus tot 1 September, te Shanghai van 7 September tot 9 October, te Amoy van 11 tot 19 October en te Swatow van 20 tot 27 October en keerde den 6den November 1900 te Tandjong-Priok terug.

Hr. Ms. pantserdekschip *Koningin Wilhelmina der Nederlanden* verbleef te Hongkong van 22 tot 26 Juli en te Shanghai van 30 Juli tot 9 October; aanvaardde van hier, te gelijk met de *Holland*, de terugreis naar Oost-Indië via Amoy en Swatow en kwam eveneens den 6den November te Tandjong-Priok aan.

Hr. Ms. pantserschip *Piet Hein* vertoefde van 22 tot 24 Juli te Hongkong en kwam 28 Juli te Shanghai aan, alwaar deze bodem, bij terugkeer van de beide andere schepen naar Oost-Indië op 9 October aan de divisie onttrokken, zich ophield tot

den 21sten November. De *Piet Hein* bezocht daarna eenige plaatsen aan de kust van China, als Tsingtau, Weihawei, Port-Arthur, Taku en Chefoo, op elk van welke plaatsen een of meer dagen werd verbleven, en keerde den 16den December te Shanghai terug. De terugreis van daar naar Oost-Indië werd aanvaard den 25sten Januari 1901; van 2 tot 14 Februari werd te Saigon vertoefd en den 19den Februari Soerabaja bereikt.

Hr. Ms. pantserdekschip *Holland* vertrok, na bij het auxiliair eskader te zijn afgelost door Hr. Ms. pantserdekschip *Gelderland*, den 4den Februari 1901 van Sabang (Poeloe Weh) met bestemming naar Nederland, deed achtereenvolgens aan: Colombo, Port-Saïd en Portsmouth, op elk van welke plaatsen enkele dagen werd vertoefd, en viel den 24sten Maart te Nieuwediep binnen. Den 16den April d. a. v. werd deze bodem uit dienst gesteld.

Hr. Ms. fregat *Tromp* bleef tot nog toe deel uitmaken van het auxiliair eskader in Oost-Indië.

Hr. Ms. pantserdekschip *Friesland* verbleef onafgebroken te Lourenço-Marques tot 1 Juli 1900, begaf zich daarop naar Kaapstad, alwaar vertoefd werd van 6 tot 30 Juli, en vervolgens naar Durban, waar deze bodem zich van 1 tot 6 Augustus ophield. Van 7 tot 23 Augustus bevond de *Friesland* zich weder te Lourenço-Marques en aanvaardde toen de terugreis naar Oost-Indië. Van 1 tot 10 September werd verbleven te Port-Victoria op Mahé (Seychellen) en den 26sten September Tandjong-Priok bereikt.

Hr. Ms. pantserdekschip *Gelderland* werd den 16den Juli 1900 in dienst gesteld en vertrok den 25sten Augustus d. a. v. van Vlissingen naar zee, met aanvankelijke bestemming naar Oost-Indië. Na van 1 tot 5 September te Algiers te hebben vertoefd, kwam deze bodem den 17den September te Perim aan, alwaar de *Gelderland* de order kreeg om zich, in plaats van rechtstreeks naar Oost-Indië, allereerst te begeven naar Lourenço-Marques, ten einde den President der Zuid-Afrikaansche Republiek, den heer PAUL KRUGER, van daar over te voeren naar Europa. Den 27sten September vertrok de *Gelderland* daartoe van Perim en kwam den 12den October te Lourenço-Marques aan, van waar de reis naar Europa werd aanvaard den 20sten van die maand.

Achtereenvolgens werden aangedaan Dar-es-Salaam, Djibouti en Port-Saïd en den 22sten November Marseille bereikt, van waar de *Gelderland* nog dienzelfden dag, na débarquement van President KRUGER, vertrok, om thans zijne oorspronkelijke bestemming naar Oost-Indië op te volgen. Na zich te hebben opgehouden te Algiers van 24 November tot 13 December, te Suez van 22 December tot 3 Januari, te Aden van 8 tot 10 Januari en te Colombo van 19 tot 22 Januari, kwam het schip den 29sten Januari te Batavia aan, alwaar het, ter vervanging van Hr. Ms. pantserdekschip *Holland*, werd toegevoegd aan het auxiliair eskader.

Hr. Ms. torpedobooten *Hydra* en *Scylla* werden respectievelijk den 25sten Juni en den 25sten Juli 1900 in dienst gesteld en vertrokken beide den 13den September d. a. v. van Nieuwediep naar zee, met bestemming voor de Indische militaire marine. Deze booten deden achtereenvolgens aan: Coruña, Cadix, Algiers, Messina, Port-Saïd, Djibouti en Colombo, op ieder van welke plaatsen enkele dagen werd vertoefd, en bereikten Oleh-leh den 17den November 1900.

Hr. Ms. flottieljevaartuig *Assahan* werd den 26sten October 1900 in dienst gesteld, met bestemming voor de Indische militaire marine, en vertrok den 24sten November d. a. v. van Rotterdam naar zee. Na zich achtereenvolgens gedurende enkele dagen te hebben opgehouden te Algiers, Port-Saïd, Aden en Colombo, kwam dit vaartuig den 10den Januari 1901 te Oleh-leh aan.

Hr. Ms. pantserdekschip *Zeland* vertrok den 7den Februari 1901 wederom naar zee, tot het aanvaarden van eene reis naar West-Indië en Columbia tot vlagvertoon. Na gedurende een viertal dagen te Havre te hebben vertoefd, kwam deze bodem den 28sten Februari te St. Lucia aan, alwaar verbleven werd tot 5 Maart, en bezocht achtereenvolgens: Willemstad van 8 tot 21 Maart; Laguayra van 22 tot 25 Maart; Colon van 5 tot

9 April; Curaçao van 12 tot 25 April; Port of Spain van 27 April tot 4 Mei; Bonaire, Aruba en Curaçao van 6 Mei tot 10 Juni en Paramaribo van 14 tot 29 Juni. Den 1sten Juli kwam de *Zeeland* te Santa Lucia aan.

Hr. Ms. korvet *Sommelsdijk* bleef tot nog toe dienst doen als stationsschip in West-Indië.

Hr. Ms. pantserdekschip *Noordbrabant*, dienst doende voor oefening van de adelborsten der 2de klasse, 1ste afdeeling, van het Koninklijk Instituut voor de marine, kwam den 15den Juni 1900 te Kiel aan, verbleef daar tot 4 Juli, hield zich vervolgens te Wilhelmshaven op van 5 tot 10 Juli en keerde den 18den Juli te Nieuwediep terug. Daarop werd opnieuw een tocht in de Noordzee aanvaard, waartoe de *Noordbrabant* den 27sten Augustus van Nieuwediep vertrok. Van 29 Augustus tot 4 September werd te Brest vertoefd, waarna het schip den 12den September weder te Willemsoord binnenviel.

Den 6den Februari 1901 begaf zich de *Noordbrabant* van Vlissingen naar zee, met bestemming naar Oost-Indië voor het auxiliair eskader aldaar, deed achtereenvolgens voor enkele dagen aan: Algiers, Port-Saïd, Aden en Colombo en bereikte den 23sten Maart Batavia.

Vervolgens aangewezen om de Nederlandsch-Indische Regeering te vertegenwoordigen bij de te Melbourne te houden feesten ter gelegenheid van de opening van het Australisch Parlement, vertrok genoemde bodem naar gemelde plaats den 16den April 1901 en kwam aldaar, na op 25 en 26 April zich te Albany (King George Sound) te hebben opgehouden, aan op den 1sten Mei d.a.v. Den 19den van die maand werd de terugreis aanvaard, eveneens via Albany, en den 7den Juni Batavia bereikt.

Hr. Ms. schoener *Argus* werd den 1sten November 1900 uit en den 1sten Maart 1901 weder in dienst gesteld voor uitoefening van politietoezicht op de visscherij in de Noordzee.

Hr. Ms. schoener *Dolfijn* en *Zeehond* bleven voor dit doel onafgebroken in dienst.

Hr. Ms. pantserdekschip *Evertsen* bleef gedurende den winter in dienst en werd daarop weder aangewezen voor de heilhalingsoefeningen van de zeemiliciens der lichting 1899 en voorts voor de oefeningen van de zeemiliciens der lichting 1901 en het verder personeel der zeemacht.

Voor gelijke doeleinden deden dienst Hr. Ms. pantserschip *Kortenaar*, Hr. Ms. monitors *Cerberus* en *Reinier Claeszen*, welke schepen alle gedurende den voorafgaanden winter in dienst waren gebleven, en Hr. Ms. kanonneerboot *Brak*, die, den 1sten November 1900 uit dienst gesteld, den 29sten Maart 1901 weder in dienst was gekomen.

Hr. Ms. logementschip voor zeemiliciens *Neptunus* werd den 22sten Februari 1901 in dienst gesteld. Aan dezen bodem werd den 16den Maart d.a.v. toegevoegd Hr. Ms. kanonneerboot *Ulfr*, die na uitdienststelling van de *Neptunus* op 29 Juni 1901 in dienst bleef voor de zomeroefeningen.

Hr. Ms. kanonneerboot *Haïda* werd den 1sten November 1900 uit dienst gesteld en kwam den 1sten Juni 1901 weder in dienst voor de zomeroefeningen.

Hr. Ms. riviervaartuigen *Merva* en *Isala* bleven onafgebroken in dienst.

Hr. Ms. opnemingsvaartuigen *Geep* en *Raaf* werden respectievelijk den 16den en den 23sten October 1900 uit en den 2den April 1901 weder in dienst gesteld, ten behoeve van de militaire hydrographie.

Hr. Ms. kanonneerboot *Heffring* werd den 1sten November 1900 uit dienst gesteld en kwam den 1sten Mei 1901 in dienst, voor het doen van proefnemingen op torpedogebied.

Hr. Ms. kanonneerboot *Bever* was van 4 tot 22 Februari 1901 in dienst voor politiehulp bij het quarantaine-toezicht te Harlingen op aldaar aankomende schepen.

Hr. Ms. kanonneerbooten *Balgia* en *Dufa* bleven voortdurend dienst doen als kostschepen, respectievelijk te Vlissingen en Rotterdam; evenzoo bleven voortdurend in dienst Hr. Ms. *Marnia*, *Fulkaan*, *Amstel*, *Bellona*, *Gier* en *Havik* (welke laatste bodem slechts gedurende een paar maanden werd vervangen door Hr. Ms. kanonneerboot *Das*), respectievelijk als in-

structieschepen voor torpedisten te Willemsoord, als logementschepen voor torpedisten te Amsterdam en Hellevoetsluis, als artillerie-instructieschip en als instructieschepen voor de marine-reserve.

Hr. Ms. kanonneerboot *Sperwer* werd den 29sten September 1900 uit dienst gesteld en werd den 1sten April 1901 weder toegevoegd aan Hr. Ms. artillerie-instructieschip *Bellona*.

Hr. Ms. kanonneerboot *Das* werd den 8sten Augustus 1900 uit dienst gesteld en kwam den 1sten Mei 1901 weder in dienst voor de practische oefeningen van de leerlingen-machinist van het laatste studiejaar aan de opleiding te Hellevoetsluis.

Hr. Ms. instructieschepen *Urania* en *Ever*, den 1sten Augustus 1900 uit dienst gesteld, kwamen respectievelijk den 29sten Mei en den 11den Juni 1901 weder in dienst voor oefening van de adelborsten der drie jongste afdeelingen van het Koninklijk Instituut.

Hr. Ms. pantserdekschip *Utrecht* werd den 1sten Maart 1901 in dienst gesteld, met aanvankelijke bestemming voor oefening van de adelborsten der 2de klasse, 1ste afdeeling, van het Koninklijk Instituut. Genoemde bodem vertrok daartoe den 6den Mei van Vlissingen naar zee, vertoefde van 11 tot 18 Mei te Cadix, van 22 Mei tot 3 Juni te Spezzia, van 13 tot 22 Juni te Napels en kwam den 1sten Juli te Toulon aan.

Hr. Ms. instructieschip *Admiraal van Wassenaer* en Hr. Ms. logementschip *Buffel* bleven voortdurend dienst doen voor de opleiding van jongens tot matroos, met de daaraan toegevoegde instructieschepen *Pollux* en *Castor*.

Hr. Ms. instructieschip *Nautilus* kwam den 11den Juni 1900 te Cadix aan, zette van daar den 21sten Juni den oefenings-tocht voort, verbleef van 11 tot 18 Juli te Las Palmas en van 19 tot 25 Juli te Teneriffe en viel den 30sten Augustus te Hellevoetsluis binnen. Ter aanvaarding van den winterkruis-tocht vertrok de *Nautilus* den 23sten October 1900 weder naar zee, verbleef van 25 tot 27 October te Brixham, van 16 tot 23 November en van 1 tot 13 December te Santa Cruz de Teneriffe en van 29 December tot 26 Januari 1901 te Las Palmas en keerde den 28sten Februari 1901 te Hellevoetsluis terug. De zomerkruis-tocht ving aan den 17den April d.a.v. Vertoefd werd te Funchal van 1 tot 6 Mei en te Las Palmas van 22 Mei tot 4 Juni en van 28 Juni tot 3 Juli.

Hr. Ms. *Adolf Hertog van Nassau*, *Prins Maurits der Nederlanden* en *van Galen* bleven steeds dienst doen als wacht-schepen, respectievelijk te Willemsoord, Amsterdam en Hellevoetsluis.

In het jaar 1900 werden aangenomen 486 schepelingen, waaronder 293 lichtmatrozen en jongens, 11 torpedomakers en 151 stokers.

In het eerste halfjaar van 1901 werden aangenomen 193 man, waaronder 72 stokers.

De sterkte van het ondergeschikt personeel der zeemacht (de zeemilitie, het korps mariniers en de marine-reserve niet medegerekend) vermeerderde in 1900 met 50 koppen.

In 1901 werden opengesteld:

19 plaatsen als adelborst voor den zeedienst, 4 als adelborst voor het korps mariniers, 4 bij de opleiding van aspirant-administrateurs en 30 bij die van leerlingen-machinist.

Ten aanzien van de zeemilitie kan het navolgende worden medegedeeld:

Van de 510 man, die, blijkens de in de Memorie van Toelichting der vorige begroting gedane opgave, bij de zeemilitie der lichting 1900 zijn ingelijfd, zijn:

overgegaan met eene vaste verbintenis bij de zeemacht of de marine-reserve	7
overgegaan met eene vaste verbintenis bij de landmacht	2
overleden	1
ontslagen wegens lichaamsgebreken	12

(8 dezer ontslagenen werden ingevolge art. 117 der Militiewet door andere lotelingen vervangen).

Voorts werd een buitenlandsch verlof verleend aan 10.

Voor zoover de opgaven van de verschillende Commissarissen der Koningin zijn ingekomen, werd aan 85 zeemiliciens, die met groot verlof huiswaarts keerden, vergunning verleend tot uitoefening van de buitenlandsche zeevaart en de zeevisscherij.

Voor de lichting van het jaar 1901 hebben zich, na aftrek van hen die buiten oproeping bleven, 1148 personen voor de zeemilitie aangemeld, afkomstig uit:

Noordbrabant	37
Gelderland	77
Zuidholland	268
Noordholland	357
Zeeland	101
Utrecht	17
Friesland	97
Overijssel	54
Groningen	107
Drenthe	21
Limburg	12

Te zamen 1148

Daar echter volgens art. 1 van het Koninklijk besluit van 22 October 1900 (*Staatsblad* n°. 171) slechts 510 lotelingen bij de zeemilitie konden worden ingelijfd, werden na eene evenredige verdeling, overeenkomstig art. 3 van gemeld besluit, voor den dienst ter zee bestemd uit:

Noordbrabant	16
Gelderland	34
Zuidholland	119
Noordholland	159
Zeeland	45
Utrecht	8
Friesland	43
Overijssel	24
Groningen	48
Drenthe	9
Limburg	5

Te zamen 510

IVDE AFDEELING.

Het totaal dezer afdeeling bedraagt f 2 526 993,50, tegen f 2 646 336 (met inbegrip van het bedrag bij suppletoir wetsontwerp Zitting 1900—1901 — 195 toegestaan voor 1901).

Het verschil, voor elk artikel in den toelichtenden staat verklaard, is een gevolg van *lagere* raming van:

Art. 49. Bezoldigingen van den inspecteur-generaal enz., met	f 2 300,00
Art. 50. Kosten der transportvaartuigen, met	121 100,00
Art. 57. Kosten der loods- en afhaalvaartuigen, met	42 400,00
Art. 58. Huur van sleepbooten enz., met...	10 000,00
Art. 60. Onderhoud van loodsgebouwen, met	5 180,00
Art. 65. Kosten van instandhouding der betonning, met	10 000,00
Art. 67. Kosten van het materieel der verlichting, met	31 370,00
Art. 70. Reis- en verblijfkosten, met	1 700,00
Totaal <i>minder</i>	f 224 050,00

waartegenover eene *hoogere* raming van:

Art. 52. Reis- en verblijfkosten, met	f 3 000,00
---	------------

Art. 53. Bezoldiging van de ambtenaren enz., met f 1 100,00

Art. 55. Aandeel in de loodsgelden, met 36 100,00

Art. 59. Aanbouw enz. van loodsgebouwen enz., met 9 500,00

Art. 61. Kosten van het algemeen betonningsmagazijn, met..... 650,00

Art. 62. Aanschaffing van betonnings- en bebakeningsmaterieel, met 10 000,00

Art. 63. Aanbouw, huur, enz. van gebouwen voor de betonning, met 9 500,00

Art. 64. Kosten der betonningsvaartuigen, met 5 052,00

Art. 66. Bezoldiging enz. van opzichters der verlichting enz. met 14 630,00

Art. 68. Bezoldiging van het personeel bij het hydrographisch bureau, met 2 902,00

Art. 71. Kosten der opnemingsvaartuigen, met 12 273,50

Totaal *meer* f 104 707,50

Blijft *minder* f 119 342,50

LOODSWEZEN, BETONNING, BEBAKENING EN VERLICHTING, KUSTWACHT EN STORMWAARSCHUWINGSDIENST.

Met den bouw van het bij de begroting van 1900 toegestane tweede stoomloodsvaartuig, zal in den loop van het jaar 1901 worden gereed gekomen, terwijl de werken voor 1901 bij de begroting toegestaan, voor zoover mogelijk reeds onderhanden zijn of zoodra doenlijk zullen worden uitgevoerd.

Ten aanzien van den voor 1902 noodig geoordeelden aanbouw ter vervanging van bestaand materieel en van de vereischte nieuwe werken, wordt beleefd verwezen naar de artikelen 57a, 59, 63 en 67h van den uitgewerkten en toelichtenden staat met de bij die artikelen gestelde toelichtingen.

VERLICHTING.

Krachtens de successievelijk ingevoerde regelingen ontvangen de o. a. bij den dienst der verlichting werkzaam zijnde beampten voor het meerendeel periodieke verhooging van bezoldiging.

Daaronder zijn tot dusver niet begrepen de lichtwachters-machinist bij de stoommishoorns, gasfabrieken en gastransportvaartuigen en de opzichters-schipper en lichtwachters-matroos aan boord dier vaartuigen.

Naar het den ondergeteekende voorkomt brengt de billijkheid mede om ook aan dat personeel periodieke traktementsverhooging toe te kennen en zoude deze geregeld kunnen worden als volgt:

van de lichtwachters-machinist bij de stoommishoorns en de gasfabrieken eene verhooging van f 100 's jaars voor elke tien jaren dienst als zoodanig, zulks in overeenstemming met de regeling van de traktementsverhooging voor de opzichters der verlichting aan wal vastgesteld;

aan de opzichters-schipper en lichtwachters-machinist aan boord der gastransportvaartuigen eene verhooging van f 120 's jaars voor elke tien jaren dienst als zoodanig, in overeenstemming met de regeling van de traktementsverhooging voor de opzichters en stuurlieden aan boord der lichtschepen bepaald; en

aan de lichtwachters-matroos van de gastransportvaartuigen

eene verhooging van f 60 's jaars, na elke tien jaren dienst, doch met dien verstande, dat aan hen over het eerste tienjarig tijdvak die verhooging tweemaal om de 5 jaren zal worden toegekend en daarna om de 10 jaren, welke regeling ook geldende is voor de 3de en 2de lichtwachters aan boord der lichtschepen.

De financieele gevolgen van dien maatregel zullen niet groot zijn.

Van de 4 in dienst zijnde lichtwachters-machinist bij de stoommishoorns zullen in 1902 drie een diensttijd hebben van 10 of meer jaren, voor wie eene verhooging van f 100 voor ieder bij art. 66 is opgebracht, terwijl van het vaste personeel der gasfabrieken en gastransportvaartuigen, bestaande uit een opzichter, twee lichtwachters-machinist en drie lichtwachters-matros, voor het oogenblik geen der titularissen voor eene verhooging in aanmerking komt.

Het wetsontwerp houdende regeling van de pensioenen van het personeel bij de verlichting op de Wester-Schelde en in hare mondingen, waarvan de bezoldiging komt ten laste van België, tot wet verheven zijnde (wet van 28 Mei 1901, *Staatsblad* n°. 127), is het wenschelijk dat voor inhouding der bijdragen ten behoeve van het pensioenfonds en de kortingen voor het weduwen- en wezenfonds, de uitbetaling der bezoldiging aan dat personeel door tusschenkomst van het Departement van Marine plaats hebbe.

Op grond daarvan zijn de bezoldigingen opgenomen onder art. 66 van deze afdeeling en zal de betaalbaarstelling geschieden door bemiddeling van het Departement van Marine, onder inhouding, voor zoover nodig, van de vereischte kortingen voor het pensioen- en weduwenfonds.

De door de Belgische Regeering voor die bezoldigingen verschuldigde en te restitueeren gelden zullen in 's Rijks schatkist gestort en onder de Middelenwet verantwoord worden.

Aangezien met de betaling dier bezoldiging door tusschenkomst van het Departement van Marine reeds in den loop van dit jaar zal worden aangevangen, zal in het daarvoor vereischte bedrag, zoo nodig, nader moeten worden voorzien.

Ten slotte wordt nog vermeld, dat de kosten van „kustwachtmaterieel, in verband met de defensie”, tot nog toe gekweten uit art. 67, sub *g*, overgebracht zijn naar art. 25, II de afdeeling van dit hoofdstuk, waaronder zij, als houdende geen verband met het Loodswezen, beter passen.

HYDROGRAPHIE.

Sedert 1 Juli 1900 verscheen eene nieuwe kaart, n°. 201, „Zeegaten van Texel en Eijerlandse gronden, ter vervanging van en meer uitgebreid dan de bestaande kaart n°. 201, „Zeegaten van Texel”, benevens eene nieuwe uitgave van de kaart n°. 204, „Zeegaten van Brouwershaven en Zierikzee”. Ook zag eene belangrijk verbeterde uitgave het licht van kaart n°. 227, „Noordzee”, zuidelijk gedeelte, blad III.

Eene groote verbetering in de plaat n°. 207, „Monden van de Eems”, werd nagenoeg voleindigd en ten laatste werd eene belangrijke correctie op de plaat n°. 214 „de Schelde van Vlissingen tot Antwerpen” ter hand genomen.

Behalve bovenstaande werkzaamheden werden de verschillende gravures, zoowel der Nederlandsche als der West-Indische kaarten bijgewerkt door het aanbrengen van 15 groote en 419 kleine correcties, naarmate de behoefte aan nieuwe op-lage bleek, waarbij opgemerkt wordt dat het debiet der kaarten nog voortdurend toeneemt.

Het bedrag, dat als bate in 's Rijks schatkist werd gestort voor verkoop van Nederlandsche en West-Indische kaarten en beschrijvingen gedurende 1899, bedroeg f 703,69, voor 1900 f 950.

Eene nieuwe lichtenlijst van Nederland en koloniën werd uitgegeven, verder een aanhangsel zoowel op deel I „Zeegat van Vlissingen en Schelde” als op deel III „Goeree en Maas”

van de beschrijvingen der Nederlandsche zeegaten, en een aanvullingsblad op deel VI „Eems en Friesche zeegat”.

Dit jaar zullen partieele opnemingen plaats hebben in de Zuiderzee en hare toegangen, in de monden van de Eems en in de zeegaten van Goeree en Maas en aan den Hoek van Holland.

De voortdurende toeneming van het debiet der kaarten maakt het dringend noodig het personeel der afdeeling Hydrographie uit te breiden met iemand aan wien met vertrouwen het aanbrengen van de noodige verbeteringen en veranderingen op de aangevraagde kaarten kan worden opgedragen en deze tot op den datum van verstrekking bij te werken. Ten einde op de minst kostbare wijze hierin te voorzien, ligt het in de bedoeling voor de bedoelde werkzaamheden een stuurman der Koninklijke Nederlandsche marine aan te wijzen, wiens soldij hierdoor niet meer ten laste van art. 31, doch op art. 68 is uitgetrokken.

Vermeerdering van personeel, speciaal tot het verrichten van tekenwerk, is eveneens noodzakelijk gebleken bij het Indische gedeelte der afdeeling Hydrographie, ten einde de hydrographische gegevens, die uit Indië ontvangen worden en in de laatste jaren voortdurend meer in omvang toenemen, nu aldaar door drie stoomopnemingsvaartuigen, waarvan zoowel personeel als materieel uitgebreid zijn, de opnemingen met kracht ter hand worden genomen en ook door de andere oorlogsschepen, benevens door de vaartuigen der Gouvernements-marine, talrijker belangrijke bescheiden worden ingezonden, behoorlijk te kunnen verwerken en zoo spoedig mogelijk tot hun recht te laten komen door de uitgave van nieuwe en belangrijk verbeterde kaarten.

Om hierin te voorzien is de bezoldiging voor een aan te stellen tweeden hydrographischen tekenaar uitgetrokken, welke vastgesteld is op f 1 100 — f 1 400 's jaars en ten laste zal komen van hoofdstuk I der Indische begrooting.

Verder is het ondergeteekende regelmatig voorgekomen om de verblijfkosten, die tot dusverre met inachtneming van het voorkomende sub *a* van art. 14 van het Koninklijk besluit van 5 Januari 1884 (*Staatsblad* n°. 4) aan de met de opnemingen belaste officieren tijdens hun verblijf aan boord van het opnemingsvaartuig boven hunne overige inkomsten verleend werden, te vervangen door de toekenning van eene maandelijksche opnemingsstoelage tot een bedrag van f 110 's maands aan den luitenant ter zee der 1ste klasse, belast met de leiding der opnemingen en van f 90 's maand aan den hem toegevoegden officier en zulks met het oog op den langen duur van de opnemingswerkzaamheden ($6\frac{3}{4}$ maand) en in verband met de bedoeling van gemeld besluit, dat verblijfkosten slechts strekken ter tegemoetkoming in de kosten van zendingen van niet te langen duur en geenszins ter betaling van bewezen diensten.

Als gevolg van dezen maatregel, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 13 Maart 1901 n°. 27, is voor het totaal bedrag aan toelagen f 1 350 op art. 68 opgebracht, waar tegenover staat, dat de verblijfkosten, art. 70, met f 1700 verminderd konden worden.

VDE AFDEELING.

Het totaal dezer afdeeling bedraagt f 2 106 072,50, tegen f 2 104 541,50 voor 1901 toegestaan.

Het verschil voor elk artikel, in den toelichtenden staat verklaard, is een gevolg van *hoogere* raming van:

Art. 72. Pensioenen en onderstanden met f 1 160

Bovendien werd als nieuw artikel opgebracht:

Art. 80. Subsidie aan de Marine-Jachtclub, groot 1 000

Totaal *meer* f 2 160

waartegenover eene *lagere* raming van:

Art. 76. Toelage, ingevolge art. 3 der wet van 9 Mei 1890 (<i>Staatsblad</i> n ^o . 80), met	f 429
Art. 79. Gratificatiën, met	200
	— f 629
Blijft meer f	1 531

De omstandigheid, dat op het moderne materieel der Nederlandsche marine de voortstuwing van het schip door middel van zeilen zoo goed als geheel vervangen is door stoomvermogen, is oorzaak dat de zoozeer gewaardeerde zeemanschap, welke door de bemanningen der oudere zeilvaartuigen kon worden verkregen, in veel beperkter mate bij het personeel der nieuwe oorlogsbodems kan worden aangekweekt.

Toen dan ook in het jaar 1898 op initiatief van enkele zee-officieren plannen werden gemaakt tot het oprichten van eene vereeniging, welke zich ten doel zou stellen de roei- en zeilsport te bevorderen onder officieren en ingenieurs en het overige personeel der marine, werd van dit voornemen door den toenmaligen Minister van Marine met groote belangstelling kennis genomen en waar zonder medewerking van de marine-autoriteiten de vereeniging niet ten volle haar doel zou kun-

nen bereiken, werd door deze ook eenige financieele steun toegezegd, mits, bij gebleken levensvatbaarheid door het openstellen van de gelegenheid tot oefening van de minderen der zeemacht, ook *dat* personeel de vruchten zou kunnen deelachtig worden, welke door zeil- en roeisport zijn te verkrijgen.

Vermits nu na een tweejarig bestaan de Vereeniging „Marine Jachtclub” blijkt volkomen te beantwoorden aan het bij de oprichting voor oogen gestelde doel, en haar streven zeer ten bate der zeemacht komt, acht ook ondergeteekende het oogenblik gekomen, om den vroeger toegezegden steun thans te verleenen, door haar een jaarlijksch subsidie toe te kennen, waartoe bij deze begroting voor de eerste maal de benodigde gelden worden aangevraagd.

VIDE AFDEELING.

Deze afdeeling is voor 1902 geraamd op f 60 000, hetzelfde bedrag als voor 1901 werd toegestaan.

De Minister van Marine,

KRUYSS.

BIJLAGE A VAN DE MEMORIE
VAN TOELICHTING.

VERGELIJKEND OVERZICHT

VAN DE

II^{DE} AFDEELING DER MARINEBEGROOTINGEN

OVER HET

dienstjaar 1901 en 1902.

Bij de begrooting voor 1901 is toegestaan voor:

Artikel.	Aanbouw, tuigen en uitrusten van nieuwe schepen, daaronder begrepen artillerie- en torpedo-bewapening.		Herstelling en uitrusting van schepen in en buiten dienst.		Conservatie van reserveschepen en hunne uitrustingsgoederen.		Aankoop, aanmaak en herstelling van materialen, goederen en voorwerpen voor den voorraad.		Aanschaffing, wijziging en herstelling van geschut, aftutage, projectielen, handwapenen, torpedo's enz., behalve voor nieuwe schepen.		Aankoop, onderhoud en herstelling van gereedschappen en werktuigen, aanbouw, onderhoud en herstelling van werfinrichtingen, werkvaartuigen en gebouwen.		Algemeenen dienst, beproevingen en proefnemingen.	
13	Ia.	f 609 122	Ib ¹ .	f 13 200	"	"	Id.	f 35 000	"	"	I/.	f 5 000	Ii.	f 1 000
	"	"	Ib ² .	2 000	"	"	Ie.	3 000	"	"	Ig.	3 000	Ik.	2500
	"	"	Ic.	10 700	"	"	"	"	"	"	Ih.	45 000	"	"
	IIa.	30 000	IIb ¹ .	29 200	"	"	IIId.	30 000	"	"	II/.	1 250	IIi.	500
	"	"	IIb ² .	1 200	"	"	IIe.	4 000	"	"	IIg.	6 000	IIk.	1 500
	"	"	IIc.	7 000	"	"	"	"	"	"	IIh.	3 500	"	"
	IIIa.	1 500	IIIb ¹ .	48 000	"	"	IIIId.	10 000	"	"	III/.	8 000	IIIi.	100
	"	"	IIIb ² .	3 000	"	"	IIIe.	1 000	"	"	IIIg.	6 000	IIIk.	2 500
	"	"	IIIc.	49 000	"	"	"	"	"	"	IIIh.	28 000	"	"
	IVa.	100	IVb ¹ .	76 000	"	"	IVId.	21 000	"	"	IV/.	1 300	IVi.	100
	"	"	IVb ² .	7 000	"	"	IVe.	1 500	"	"	IVg.	4 000	IVk.	300
	"	"	IVc.	34 900	"	"	"	"	"	"	IVh.	8 000	"	"
	"	"	Vb ¹ .	15 600	"	"	Vd.	4 500	"	"	V/.	4 000	Vi.	100
	"	"	Vb ² .	1 000	"	"	Ve.	200	"	"	Vg.	2 500	Vk.	500
	"	"	Vc.	20 800	"	"	"	"	"	"	Vh.	7 000	"	"
	"	"	VIb ¹ .	41 200	"	"	VIId.	3 000	"	"	VI/.	1 000	VIi.	25
	"	"	VIb ² .	1 500	"	"	VIe.	400	"	"	VIg.	2 000	VIk.	250
	"	"	VIc.	11 750	"	"	"	"	"	"	VIh.	2 000	"	"
14		1 818 700	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
15		645 558	"	"	"	"	"	"	f 254 700	"	"	"	"	"
16		191 900	"	"	"	"	"	"	30 600	"	"	"	"	"
17	a.	425 820	b.	19 700	"	"	d.	49 000	"	"	"	"	e.	2 000
	"	"	c.	140 000	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
18	"	"	"	"	"	"	"	600 000	"	"	"	"	"	"
19	"	"	"	100 000	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
20	Ia.	410 000	Ib ¹ .	11 800	Ic ² .	f 20 000	Id.	18 000	"	"	I/.	5 000	Ii.	1 500
	"	"	Ib ² .	5 000	"	"	Ie.	8 000	"	"	Ig.	2 000	Ik.	45 000
	"	"	Ic ¹ .	12 300	"	"	"	"	"	"	Ih.	40 000	Il.	59 374
	IIa.	6 000	IIb ¹ .	3 450	IIc ² .	3 500	"	2 000	"	"	II/.	1 325	IIi.	250
	"	"	IIb ² .	5 600	"	"	IIe.	23 200	"	"	IIg.	800	IIk.	11 200
	"	"	IIc ¹ .	2 000	"	"	"	"	"	"	IIh.	1 500	III.	14 884
	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	III.	9 650
	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	IV.	37 174
	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	V.	7 600
	VIa.	1 000	VIb ¹ .	58 500	VIc ² .	60 000	VIId.	8 000	"	"	VI/.	5 000	VIi.	1 000
	"	"	VIb ² .	1 500	"	"	VIe.	2 500	"	"	VIg.	4 000	VIk.	20 000
	"	"	VIc ¹ .	71 500	"	"	"	"	"	"	VIh.	16 000	VII.	34 374
	VIIa.	300	VIIb ¹ .	14 700	VIIc ² .	10 000	VIIId.	4 000	"	"	VII/.	1 400	VIIi.	200
	"	"	VIIb ² .	1 200	"	"	VIIe.	10 000	"	"	VIIg.	1 000	VIIk.	9 500
	"	"	VIIc ¹ .	13 400	"	"	"	"	"	"	VIIh.	4 500	VIII.	16 774

Bij de begrooting voor 1902 is uitgetrokken voor:

Artikel.	Aanbouw, tuigen en uitrusten van nieuwe schepen, daaronder begrepen artillerie- en torpedo-bewapening.		Herstelling en uitrusting van schepen in en buiten dienst.		Conservatie van reserveschepen en hunne uitrustings-goederen.		Aankoop, aanmaak en herstelling van materialen, goederen en voorwerpen voor den voorraad.		Aanschaffing, wijziging en herstelling van geschut, affutage, projectielen, handwapenen, torpedo's enz., behalve voor nieuwe schepen.		Aankoop, onderhoud en herstelling van gereedschappen en werktuigen, aanbouw, onderhoud en herstelling van werfinrichtingen, werkvaartuigen en gebouwen.		Algemeenen dienst, beproevingen en proefnemingen.	
13	Ia.	f 970 250	Ib ¹ .	f 15 800	"	"	Id.	f 40 000	"	"	If.	f 5 000	Ii.	f 1 000
	"	"	Ib ² .	2 500	"	"	Ie.	3 000	"	"	Ig.	3 000	Ik.	5 000
	"	"	Ic.	16 300	"	"	"	"	"	"	Ih.	45 000	"	"
	IIa.	47 500	IIb ¹ .	34 200	"	"	IIId.	33 000	"	"	IIf.	1 250	IIi.	500
	"	"	IIb ² .	3 500	"	"	IIe.	5 000	"	"	IIg.	6 000	IIk.	4 000
	"	"	IIC.	7 000	"	"	"	"	"	"	IIh.	6 500	"	"
	"	"	IIIb ¹ .	53 500	"	"	IIIId.	14 000	"	"	IIIf.	8 000	IIIi.	100
	"	"	IIIb ² .	3 000	"	"	IIIe.	1 000	"	"	IIIg.	7 000	IIIk.	2 500
	"	"	IIIc.	74 000	"	"	"	"	"	"	IIIh.	35 000	"	"
	IVa.	200	IVb ¹ .	98 000	"	"	IVId.	21 000	"	"	IVf.	1 300	IVi.	100
	"	"	IVb ² .	8 000	"	"	IVe.	1 500	"	"	IVg.	4 000	IVk.	300
	"	"	IVc.	35 900	"	"	"	"	"	"	IVh.	7 500	"	"
	"	"	Vb ¹ .	20 200	"	"	Vd.	4 500	"	"	Vf.	4 000	Vi.	100
	"	"	Vb ² .	1 000	"	"	Ve.	200	"	"	Vg.	2 500	Vk.	500
	"	"	Vc.	28 600	"	"	"	"	"	"	Vh.	7 000	"	"
	"	"	VIb ¹ .	41 800	"	"	VIId.	2 500	"	"	VI f.	1 000	VIi.	25
	"	"	VIb ² .	1 500	"	"	VIe.	400	"	"	VIg.	2 000	VIk.	250
	"	"	VIc.	13 150	"	"	"	"	"	"	VIh.	3 000	"	"
14		803 200	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
15		1 196 850	"	"	"	"	"	"	f 262 250	"	"	"	"	"
16		224 700	"	"	"	"	"	"	23 900	"	"	"	"	"
17a.	a.	130 000	b.	58 000	"	"	d.	75 000	"	"	"	"	e.	2 000
	"	"	c.	230 000	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
18	"	"	"	"	"	"	"	530 000	"	"	"	"	"	"
19	"	"	"	142 000	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
20	Ia.	f 401 000	Ib ¹ .	13 300	Ic ² .	f 20 000	Id.	18 000	"	"	If.	f 5 000	Ii.	1 500
	"	"	Ib ² .	7 000	"	"	Ie.	5 000	"	"	Ig.	2 000	Ik.	50 000
	"	"	Ic ¹ .	16 100	"	"	"	"	"	"	Ih.	45 000	Il.	60 000
	IIa.	93 000	IIb ¹ .	3 200	IIc ² .	3 500	IIId.	2 000	"	"	II f.	1 325	IIi.	250
	"	"	IIb ² .	700	"	"	IIe.	23 000	"	"	IIg.	5 00	IIk.	13 350
	"	"	IIc ¹ .	3 200	"	"	"	"	"	"	IIh.	2 000	IIl.	15 575
	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	III.	9 800
	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	IV.	37 800
	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	V.	7 600
	"	"	VIb ¹ .	55 000	VIc ² .	60 000	VIId.	8 000	"	"	VI f.	7 000	VIi.	1 000
	"	"	VIb ² .	1 500	"	"	VIe.	2 500	"	"	VIg.	4 000	VIk.	20 000
	"	"	VIc ¹ .	75 000	"	"	"	"	"	"	VIh.	16 000	VII.	34 700
	"	"	VIIb ¹ .	13 600	VIIc ² .	10 000	VIIId.	4 000	"	"	VII f.	2 000	VIIi.	200
	"	"	VIIb ² .	1 200	"	"	VIIe.	10 000	"	"	VIIg.	1 000	VIIk.	10 000
	"	"	VIIc ¹ .	14 000	"	"	"	"	"	"	VIIh.	4 500	VIIl.	18 000

Bij de begroting voor 1901 is toegestaan voor:

Artikel.	Aanbouw, tuigen en uitrusten van nieuwe schepen, daaronder begrepen artillerie- en torpedo-bewapening.	Herstelling en uitrusting van schepen in en buiten dienst.	Conservatie van reserveschepen en hunne uitrustingsgoederen.	Aankoop, aanmaak en herstelling van materialen, goederen en voorwerpen voor den voorraad.	Aanschaffing, wijziging en herstelling van geschut, affutage, projectielen, handwapenen, torpedo's enz., behalve voor nieuwe schepen.	Aankoop, onderhoud en herstelling van gereedschappen en werktuigen, aanbouw, onderhoud en herstelling van werfinrichtingen, werkvaartuigen en gebouwen.	Algemeenen dienst, beproevingen en proefnemingen.	
21 22 23 24 25	"	"	"	"	"	"	VIII. f 8 500	
	"	"	"	"	"	"	IX. 24 374	
	"	"	"	"	"	"	X. 1 800	
	"	XIb ¹ . f 19 100	XIc ² . f 42 500	XId. f 3 000	"	XIf. f 4 000	XIi. 100	
	"	XIb ² . 1 000	"	XIe. 1 000	"	XIg. 2 000	XIk. 7 000	
	"	XIc ¹ . 29 750	"	"	"	XIh. 6 000	XIl. 15 174	
	"	XIId ¹ . 3 700	XIId ² . 9 000	XIId. 1 000	"	XIIf. 350	XIli. 50	
	"	XIId ² . 350	"	XIId. 3 400	"	XIIf. 100	XIli. 4 250	
	"	XIId ¹ . 2 675	"	"	"	XIIf. 350	XIli. 8 374	
	"	"	"	"	"	"	XIII. 5 500	
	"	"	"	"	"	"	XIV. 17 274	
	"	"	"	"	"	"	XV. 2 130	
	"	"	"	XVI. 4000	"	"	XVII. 500	
	"	"	"	"	"	28 450	"	
	"	"	"	"	"	"	4 600	
	"	"	"	"	"	7 480	"	
	"	"	"	"	"	128 000	"	
	"	"	"	"	"	29 000	"	
		(1) f 4 140 000	f 890 275	f 145 000	f 850 700	f 285 300	f 425 805	f 379 481

(1) Het wetsontwerp tot verhooging van het VIde hoofdstuk der Staatsbegroting met f 60 000 is ingetrokken.

Bij de begrooting voor 1902 is uitgetrokken voor:

Artikel.	Aanbouw, tuigen en uitrusten van nieuwe schepen, daaronder begrepen artillerie- en torpedo-bewapening.	Herstelling en uitrusting van schepen in en buiten dienst.	Conservatie van reserveschepen en hunne uitrustingsgoederen.	Aankoop, aanmaak en herstelling van materialen, goederen en voorwerpen voor den voorraad.	Aanschaffing, wijziging en herstelling van geschut, affutage, projectielen, handwapenen, torpedo's enz., behalve voor nieuwe schepen.	Aankoop, onderhoud en herstelling van gereedschappen en werktuigen, aanbouw, onderhoud en herstelling van werfinrichtingen, werkvaartuigen en gebouwen.	Algemeenen dienst, beproevingen en proefnemingen.	
21 22 23 24 25	"	"	"	"	"	"	VIII. f 8 300	
	"	"	"	"	"	"	IX. 25 000	
	"	"	"	"	"	"	X. 1 850	
	"	XIb ¹ . f 19 300	XIc ² . f 42 500	XId. f 3 000	"	XIf. f 4 000	XIi. 100	
	"	XIb ² . 3 650	"	XIe. 1 000	"	XIg. 2 000	XIk. 7 000	
	"	XIc ¹ . 29 200	"	"	"	XIh. 5 500	XIl. 15 800	
	"	XIib ¹ . 3 875	XIic ² . 9 250	XIId. 750	"	XIIf. 350	XIii. 50	
	"	XIib ² . 350	"	XIie. 3 500	"	XIig. 100	XIik. 4 500	
	"	XIic ¹ . 2 675	"	"	"	XIih. 350	XIil. 9 100	
	"	"	"	"	"	"	XIII. 5 100	
	"	"	"	"	"	"	XIV. 18 000	
	"	"	"	"	"	"	XV. 1 850	
	"	"	"	XVI. 4 000	"	"	XVII. 1 500	
	"	"	"	"	"	29 150	"	
	"	"	"	"	"	"	4 600	
	"	"	"	"	"	12 100	"	
	"	"	"	"	"	95 000	"	
	"	"	"	"	"	48 950	8 000	
		f 3 783 000	f 1 150 800	f 145 250	f 815 850	f 286 150	f 436 875	f 406 900
		— f 357 000	+ f 260 525	+ f 250	— f 34 850	+ f 850	+ f 11 070	+ f 27 419

Art. 20, II, b ¹ , f	50
„ 20, VI, b ¹ ,	3 000
„ 20, VI, c ¹ ,	12 000
„ 20, VII, b ¹ ,	300
„ 20, VII, c ¹ ,	1 000
„ 20, XI, b ¹ ,	2 000
„ 20, XII, c ¹ ,	4 000
„ 20, XII, b ¹ ,	50
„ 20, XII, c ¹ ,	125
f	65 925

Schoeners bestemd tot bescherming der visscherij en politie-toezicht in de Noordzee.

Art. 13, III, b ¹ , f	5 000
„ 13, III, c,	1 000
„ 13, IV, b ¹ ,	9 000
„ 13, IV, c,	3 000
„ 20, VI, b ¹ ,	8 000
„ 20, VI, c ¹ ,	2 000
„ 20, VII, b ¹ ,	1 200
„ 20, VII, c ¹ ,	1 000
f	30 200

Diversen.

Art. 13, I, b ¹ , f	5 000
„ 13, I, c,	5 000
„ 13, II, b ¹ ,	12 000
„ 13, II, c,	7 000
„ 13, III, b ¹ ,	2 500
„ 13, III, c,	2 000
„ 13, IV, b ¹ ,	2 500
„ 13, IV, c,	500
„ 13, V, b ¹ ,	2 000
„ 13, V, c,	1 000
„ 13, VI, b ¹ ,	500
„ 13, VI, c,	1 000
„ 17, b,	28 000
„ 17, c,	230 000
„ 17, e,	2 000
„ 20, I, b ¹ ,	2 500
„ 20, I, c ¹ ,	4 000
„ 20, II, b ¹ ,	900
„ 20, II, c ¹ ,	3 200
„ 20, VI, b ¹ ,	3 000
„ 20, VI, c ¹ ,	500
„ 20, VII, b ¹ ,	1 000
„ 20, VII, c ¹ ,	1 000
„ 20, XI, b ¹ ,	2 000
„ 20, XI, c ¹ ,	1 000
„ 20, XII, b ¹ ,	200

Art. 20, XII, c ¹ , f	350
„ 20, XVI,	4 000
„ 20, XVII,	1 500
f	326 150

Instructie- en logementschepen.

Art. 13, I, b ¹ , f	5 100
„ 13, II, b ¹ ,	10 700
„ 13, III, b ¹ ,	12 000
„ 13, III, c,	4 500
„ 13, IV, b ¹ ,	17 500
„ 13, IV, c,	5 000
„ 13, V, b ¹ ,	10 000
„ 13, V, c,	15 000
„ 13, VI, b ¹ ,	22 500
„ 13, VI, c,	1 000
„ 20, I, b ¹ ,	4 000
„ 20, II, b ¹ ,	1 200
„ 20, VI, b ¹ ,	9 000
„ 20, VI, c ¹ ,	9 000
„ 20, VII, b ¹ ,	3 500
„ 20, VII, c ¹ ,	2 000
„ 20, XI, b ¹ ,	7 000
„ 20, XI, c ¹ ,	12 000
„ 20, XII, b ¹ ,	1 750
„ 20, XII, c ¹ ,	250
f	153 000

Wachtschip „Adolf, Hertog van Nassau”.

Art. 13, III, b ¹ , f	3 000
„ 13, IV, b ¹ ,	15 000
„ 20, VI, b ¹ ,	4 000
„ 20, VII, b ¹ ,	600
f	22 600

Wachtschip „Prins Maurits”.

Art. 13, I, b ¹ , f	2 000
„ 13, II, b ¹ ,	6 000
„ 20, I, b ¹ ,	2 000
„ 20, II, b ¹ ,	400
f	10 400

Wachtschip „van Galen”.

Art. 13, V, b ¹ , f	3 000
„ 13, VI, b ¹ ,	5 000

Art. 20, XI, b ¹ , f	2 500
„ 20, XII, b ¹ ,	400
f	10 900

Inrichtingen behoorende tot de actieve zeemacht (torpedo-dienst, enz.).

Art. 13, I, b ² , f	2 500
„ 13, II, b ² ,	3 500
„ 13, III, b ² ,	3 000
„ 13, IV, b ² ,	8 000
„ 13, V, b ² ,	1 000
„ 13, VI, b ² ,	1 500
„ 20, I, b ² ,	7 000
„ 20, II, b ² ,	700
„ 20, VI, b ² ,	1 500
„ 20, VII, b ² ,	1 200
„ 20, XI, b ² ,	3 650
„ 20, XII, b ² ,	350
f	33 900

Conservatie van reserveschepen en hunne uitrusting.

Art. 20, I, c ² , f	20 000
„ 20, II, c ² ,	3 500
„ 20, VI, c ² ,	60 000
„ 20, VII, c ² ,	10 000
„ 20, XI, c ² ,	42 500
„ 20, XII, c ² ,	9 250
f	145 250

Aankoop, aanmaak, aanschaffing en herstelling van magazijnsgoederen.

Art. 13, I, d, f	40 000
„ 13, II, d,	33 000
„ 13, III, d,	14 000
„ 13, IV, d,	21 000
„ 13, V, d,	4 500
„ 13, VI, d,	2 500
„ 17, d,	75 000
„ 18, a,	250 000
„ 18, b,	80 000
„ 20, I, d,	18 000
„ 20, II, d,	2 000
„ 20, VI, d,	8 000
„ 20, VII, d,	4 000

Art. 20, XI, d, f	3 000
„ 20, XII, d,	750
f	555 750

Aanmaak, aanschaffing en herstelling van artillerie- en torpedo-goederen voor den voorraad.

Art. 13, I, e, f	3 000
„ 13, II, e,	5 000
„ 13, III, e,	1 000
„ 13, IV, e,	1 500
„ 13, V, e,	200
„ 13, VI, e,	400
„ 15,	262 250
„ 16,	23 900
„ 20, I, e,	5 000
„ 20, II, e,	23 000
„ 20, VI, e,	2 500
„ 20, VII, e,	10 000
„ 20, XI, e,	1 000
„ 20, XII, e,	3 500

f 342 250

Werfinrichtingen en werkvaartuigen.

Art. 13, I, f, f	5 000
„ 13, II, f,	1 250
„ 13, III, f,	8 000
„ 13, IV, f,	1 300
„ 13, V, f,	4 000
„ 13, VI, f,	1 000
„ 20, I, f,	5 000
„ 20, II, f,	1 325
„ 20, VI, f,	7 000
„ 20, VII, f,	2 000
„ 20, XI, f,	4 000
„ 20, XII, f,	350
f	40 225

Gebouwen.

Art. 13, I, g, f	3 000
„ 13, II, g,	6 000
„ 13, III, g,	7 000
„ 13, IV, g,	4 000
„ 13, V, g,	2 500
„ 13, VI, g,	2 000
„ 20, I, g,	2 000

Art. 20, II, g, f	500
" 20, VI, g,	4 000
" 20, VII, g,	1 000
" 20, XI, g,	2 000
" 20, XII, g,	100
	f 34 100

*Gereedschappen en werktuigen
van algemeen aard.*

Art. 13, I, h, f	45 000
" 13, II, h,	6 500
" 13, III, h,	35 000
" 13, IV, h,	7 500
" 13, V, h,	7 000
" 13, VI, h,	3 000
" 20, I, h,	45 000
" 20, II, h,	2 000
" 20, VI, h,	16 000
" 20, VII, h,	4 500
" 20, XI, h,	5 500
" 20, XII, h,	350
	f 177 350

Proefnemingen.

Art. 13, I, i, f	1 000
" 13, II, i,	500

Art. 13, III, i, f	100
" 13, IV, i,	100
" 13, V, i,	100
" 13, VI, i,	25
" 20, I, i,	1 500
" 20, II, i,	250
" 20, VI, i,	1 000
" 20, VII, i,	200
" 20, XI, i, f	100
" 20, XII, i,	50
	f 4 925

*Algemeene dienst, wachten,
toelagen, zieken enz. en
feestdagen.*

Art. 13, I, k, f	5 000
" 13, II, k,	4 000
" 13, III, k,	2 500
" 13, IV, k,	300
" 13, V, k,	500
" 13, VI, k,	250
" 20, I, k,	50 000
" 20, II, k,	13 350
" 20, VI, k,	20 000
" 20, VII, k,	10 000
" 20, XI, k,	7 000
" 20, XII, k,	4 500
	f 117 400

Mindere geëmployeerden.

Art. 20, I, l, f	60 000
" 20, II, l,	15 575
" 20, VI, l,	34 700
" 20, VII, l,	18 000
" 20, XI, l,	15 800
" 20, XII, l,	9 100
	f 153 175

Kosten der politie.

Art. 20, III, f	9 800
" 20, VIII,	8 300
" 20, XIII,	5 100
	f 23 200

*Kosten der magazijnen van
scheepsbouw en uitrusting.*

Art. 20, IV, f	37 800
" 20, IX,	25 000
" 20, XIV,	18 000
	f 80 800

*Kosten der magazijnen van
kleeding en levensmiddelen.*

Art. 20, V, f	7 600
" 20, X,	1 850
" 20, XV,	1 850
	f 11 300

Kosten buitenslands.

Art. 18, a, f	200 000
" 19,	142 000
	f 342 000

Kosten der werkvaartuigen.

Art. 21, f	29 150
------------	--------

Reis- en verblijfkosten.

Art. 22, f	4 600
------------	-------

*Nieuwe werken, huur van
terreinen enz., gemeente-
en polderlasten.*

Art. 23,	12 100
----------	--------

Onderhoudswerken.

Art. 24, f	95 000
------------	--------

Werfstoomwerktuigen.

Art. 25, f	27 500
------------	--------

Licht, water enz.

Art. 25, f	21 450
------------	--------

Militaire kustwacht.

Art. 25, f	8 000
------------	-------